

Valg, hvilke dog naturligviis bleve bundne til den samme Tvedeling. Fleertallet i Udvalget gif en ganske anden Vej, men der var et ganske lidet Mindretal, bestaaende af et enkelt Medlem, der foreslog Valg af Borgerrepræsentanter i to Afdelinger; saaledes at den ene Deel valgtes af Halvdeelen af de høiere beskattede Borgere, den anden ved almindelige Valg. Nu fremkommer der fra den samme Mand, der forrige Gang — det er kun et Aar siden — med den friske Erfaring om Kjøbstadforholdene indbragte hiint Lovforslag og efter en gennemgribende Forhandling i et Udvalg fastholdt det, nu fremkommer der fra ham et Forslag, der, hvad Borgerrepræsentantvalgene angaaer, aldeles har forladt den dengang fastholdte Basis. Det Forslag, der denne Gang i det andet Thing blev fremlagt af Regjeringen, havde optaget, hvad der tidligere fremkom fra et meget lille Mindretal, saaledes at den større Halvdeel af Borgerrepræsentanterne skulde vælges af den Halvdeel af Borgerne, der var høiest beskattet, den mindre Halvdeel af alle skatteværende Borgere, og det Samme fastsattes angaaende Rigningscommissionerne. Det var en høist mærkelig Forandring, der saaledes var foregaaet i et Aar, efterat Forslagsstilleren første Gang havde været saa fast og bestemt. Men det er ikke blevet staaende herved. I det andet Thing gif Lovudkastet til et Udvalg, og der blev man ikke staaende ved, hvad der forrige Gang i Udvalget havde været en Stemme for, og hvad Indenrigsministeren nu havde optaget, nemlig, at den større Halvdeel af Borgerrepræsentanterne skulde vælges af den Halvdeel af Borgerne, der ydede høiest Skat, og den mindre Halvdeel ved almindelige Valg. Man forandrede det saaledes, at man — det var jo en meget lille Forandring — blot omblyttede de to smaa Ord „større“ og „mindre“, saa at den større Halvdeel blev at vælge ved almindelige Valg, medens Valget af den mindre Halvdeel overlodes til den høiest beskattede Halvdeel af Borgerne. Der kom derpaa nogle Bestemmelser til om Rigningscommissionerne, som jeg her ikke nærmere skal gaae ind paa. Heller ikke dette Forslag stødte paa nogen energisk Bekæmpelse, og i denne Skikkelse er nu Lovforslaget kommet til os.

Denne Historie indeholder et stærkt Exempel paa Dvælgelighed. Man kan opnaae mange og store Ting ved at høre sig, men man opnaaer ikke ved at høre sig at give en Stats Lovgivning Fasthed og Holdning og at opretholde Ligevægten mellem alle de Elementer, der skulle gribe ind deri, eller at fjerne Censurigheden (B. Christensen: Maa jeg bede om Ordet!). Det var altsaa Lovudkastets Historie. Jeg skal nu gaae over til med et Par Ord, saavidt jeg anseer det nødvendigt ved 1ste Behandling, og idet jeg overlader Detaillen til dem, der ville komme frem dermed, for Kjøbstædernes Vedkommende at omtale selve Lovforslaget.

Fra første Dieblid, da der her i Landet blev Tale om kommunale Valg, efter at en constitutionel Forfatning var indført og en Folkerepresentation var dannet, har det været en, som jeg troer, almindelig anerkjendt og ofte udtalt Sætning, at Valgene i Communerne maa stee efter væsentligt andre Regler end Valgene til Rigsdagen, og navnlig til Folkethinget, ikke blot fordi Rigsdagen er tve-deelt, idet der dog ved Siden af Folkethinget staaer Landstinget og over dem begge Hans Majestæt Kongen og Ministeriet som hans Organ, hvorved der kommer en ganske anden Charakter ind i Forhandlingerne, men ogsaa paa Grund af selve Virksomheden, idet Rigsdagen har at gjøre med almindelige Lovforanstaltninger, der for en stor Deel slet ikke berøre de enkelte Medlemmer eller, forsaavidt det ikke er Tilfelde i Almindelighed, kun ville berøre dem meget indirecte, saaledes at de Enkeltes egoistiske Interesser ikke kunne spille den Rolle som i Communen, og fordi man desuden mener, at det Hele vil udjevne sig ved de større Valgkredse osv. I de enkelte Communer derimod, og navnlig ved den vigtige Skatteligningsvirksomhed, viser det sig, at Interesserne imod hinanden, og Kampen vil blive ført umiddelbart paa et meget lille Gebeet, hvor den Ene berører den Anden, hvor Beslutninger umiddelbart have Indflydelse paa den Ene og paa den Anden, ogsaa paa dem, der selv deeltage i Beslutningerne. Dette gjælder med